

Urvalsprovet i filosofi (undervisning på svenska) 2.6.2022 kl. 14–17

Förhandsmaterial för urvalsproven

Reuter, Martina (2018). Mary Wollstonecraft och autonomins uppkomst: En studie i filosofihistoriens marginaliseringsmekanismer. Norsk filosofisk tidsskrift 53, 105–118. [Tillgänglig online](#).

Läs noggrant igenom alla anvisningar

Provet består av 2 delar. Provet tar 3 timmar. Du kan fördela tiden på de olika delarna hur du vill. Du kan fritt förflytta dig mellan de olika delarna under provets gång. Om någon del blir på hälft sparad den senaste versionen som ditt provsvar. Svara på alla delar.

Under provet får du öppna endast urvalsprovssystemet. Du kan planera dina svar och skriva egna anteckningar på konceptpappret. Anteckningarna på konceptpappret beaktas inte i bedömningen.

Uppgifterna ges på svenska. Du måste också svara på uppgifterna på svenska.

Bedömningen av urvalsprovet

Urvalsprovet består av 2 delar. Du kan få 0–50 poäng för båda delarna. Poängen för del 1 räknas ihop och de sökande rangordnas utgående från resultatet. Del 2 i ditt prov kan lämnas utan bedömning om du får mindre poäng för del 1 i provet än den sökande som fått 36:e bästa poäng i del 1.

Du kan bli antagen endast om du på basis av de sammanlagda poängen för del 1 i provet placerar dig bland de 36 bästa sökande och om du får minst 25 poäng för del 1 och minst 25 poäng för del 2. Poängen för alla delar räknas ihop. De sökande som får flest poäng antas.

Del 1 i urvalsprovet är en litteraturdelen och del 2 är en materialdel.

Del 1

Uppgift 1

Uppgifterna i del 1 baserar sig på förhandsmaterialet: Martina Reuter: *Mary Wollstonecraft och autonomins uppkomst*.

Martina Reuter granskar de mekanismer som bidragit till att marginalisera kvinnliga filosofer i filosofins historia. Hon diskuterar specifikt hur dessa mekanismer kan ha bidragit till att J. B. Schneewind inte nämner en enda kvinnlig tänkare i sin bok "The Invention of Autonomy" (1998), trots att han har ett explicit intresse för en egalitär moralfilosofi och ett brett fokus på moralfilosofins utveckling. Enligt Reuter är det särskilt anmärkningsvärt att Schneewind inte uppmärksammar Mary Wollstonecrafts bidrag till den filosofiska diskussionen om autonomins uppkomst. Redogör för vad du uppfattar som huvuddragen i Reuters tankerörelse kring dessa frågor. (0–50 poäng)

Svarets maxlängd (i tecken): 5000

Del 2

Läs följande text och besvara sedan uppgiften som följer

En fråga som filosofin brottats med sedan antiken berör vår förståelse av relationen mellan beständighet, förändring, och identitet. I vårt vardagstänkande utgår vi ifrån att något som består oförändrat från i går till i dag är identiskt med vad det var i går. Jag utgår ifrån att koppen jag har framför mig i dag är identisk med koppen som stod där i går. Den är ju trots allt likadan som den var i går och består av samma materia som då. Men vi tänker nog också att saker kan bevara sin identitet trots att de förändras, i alla fall om de har kvar samma fysiska beståndsdelar. De utslagna tulpaner jag köpte förra veckan hänger nu vissna i vasen, men det är trots allt samma biologiska material som finns kvar. Men vi verkar också kunna tänka oss att något förblir identiskt trots att det både har förändrats och inte längre har samma fysiska beståndsdelar som förut.

Den sistnämnda möjligheten är kärnan i ett tankeexperiment som kallas "Theseusskeppet". Enligt den grekiska hjältemytologin seglade hjälten Theseus hem till Aten efter att ha besegrat Minotauren på Kreta. Atenarna bevarade hans skepp plikttroget i flera hundra år. Allteftersom åror och bord murknade tog man bort de gamla och ersatte med nya tills det inte längre fanns en enda bit kvar av det ursprungliga skeppet. Frågan uppstod om det bevarade skeppet egentligen är samma skepp som förde Theseus till Aten.

De som anser att det är samma skepp menar att det inte spelar någon roll att delar byts ut mot nya så länge det skett så gradvis att vi kan tillerkänna skeppet en kontinuerlig existens och funktion. Samma argument anförs för att förklara hur vi människor kan sägas vara samma personer över tid trots att cellerna i våra kroppar kontinuerligt byts ut. De som anser att det inte är samma skepp, menar istället att identitet är knuten till objektets fysiska beståndsdelar. Objektet kan visserligen förändras, så som en läskburk deformeras när vi kramar den, men förblir densamma bara så länge den har alla fysiska beståndsdelar kvar. Andra menar att vi rimligen måste tala om olika typer av identitet för olika objekt. Att vara ett skepp är att vara ett objekt med en bestämd funktion som objektet kan bevara trots att delar byts ut. Men ett flyttblock som står ute på åkern har inte någon sådan funktion och kan därför endast vara samma objekt så länge det behåller samma fysiska beståndsdelar.

På 1600-talet formulerade filosofen Thomas Hobbes en variant på den ursprungliga historien. Anta att man tog hand om och lagrade de gamla delarna allteftersom de byttes ut, och sedan, när alla delar är utbytta, satte ihop skeppet igen. Nu finns två skepp som båda kan göra anspråk på att vara Theseus skepp. Kan båda vara identiska med det skepp som förde Theseus till Aten, eller måste ett vara originalet och i så fall vilket av dem?

Uppgift 2

Den text du har fått återger, något modifierat, det tankeexperiment som är känt som "Theseusskeppet". Det är tänkt att belysa våra motstridiga intuitioner om identitet över tid och kan eventuellt hjälpa oss att komma fram till en mer enhetlig förståelse av vad identitet över tid grundar sig på. Diskutera vad du tycker att tankeexperimentet säger om identitet. Lyckas det tydligt klargöra vilket, eller vilka, problem som hänger ihop med hur vi tänker på identitet? Kan du identifiera svagheter, t.ex. i form av utsagda bakgrundsantaganden som kunde redovisas mer öppet, eller helt förbisedda aspekter som kunde diskuteras. (0–50 poäng)

Svarets maxlängd (i tecken): 5000

Bedömningsgrunder urvalsprovet i filosofi (svenskspråkig)

Bedömningsgrunder (allmänna)

Bedömningen grundar sig på hur väl skribenten behärskar helheter, graden av begreppslig precision, språklig tydlighet, förmågan att förstå karaktären hos filosofiska frågor, förmågan att analysera filosofiska problem och förmågan att självständigt utveckla dem.

Bedömningsgrunder Del 1

Det vi lägger vikt vid är den sökandes förmåga att utifrån ovan angivna kriterier analysera och diskutera den problematik som Martina Reuter behandlar i uppsatsen "Mary Wollstonecraft och autonomins uppkomst". Vi bedömer i vilken grad den sökande förmår identifiera de marginaliseringsmekanismer som Reuter föreslår är verksamma inom filosofihistorieskrivningen och hur de har bidragit allmänt till en marginalisering av kvinnliga filosofer. Vi bedömer också i vilken mån den sökande förmår återge på vilket sätt Reuter mer specifikt tänker sig att dessa marginaliseringsmekanismer kan ha bidragit till att J. B. Schneewind inte inkluderat en enda kvinnlig tänkare i sin analys av autonomins uppkomst i sin inflytelserika bok *The Invention of Autonomy* (1998) trots att han haft ett explicit intresse för en egalitär moralfilosofi och ett brett fokus på moralfilosofins utveckling. Här vill vi se att den sökande uppfattat att Reuter finner det särskilt uppseendeväckande att Schneewind förbiser hur viktig Mary Wollstonecrafts kritik av Rousseaus uppfattning om moralfostran var för autonomins uppkomst. Ett bra svar ger vid handen att den sökande har kunnat tillägna sig huvuddragen i Reuters diskussion och är förmögen att återge och självständigt reflektera över den enligt de angivna kriterierna.

Bedömningsgrunder Del 2

I fråga 2 förväntar vi oss att den sökande uppvisar en förmåga att filosofiskt hantera det tankeexperiment som delgavs de sökande och de olika lösningsalternativ som presenteras. Tanken är att den sökande utifrån ovan angivna kriterier ska respondera på ett filosofiskt problem utan att i förväg ha bekantat sig med det. Den sökande förväntas kunna få en förståelse vad det är som tankeexperimentet är tänkt att belysa samt att reflektera över problemet genom att diskutera det ur olika synvinklar och kritiskt bedöma de olika synvinklarnas trovärdighet.